

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 15CoP/26/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8723202288
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Morozová Nemcová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8723202288.3

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Morozovej Nemcovej a členov senátu JUDr. Ingrid Kalinákovej a JUDr. Zuzany Biščákovej v právnej veci starostlivosti o mal. dieťa M. X., nar. XX.X.XXXX, bytom ako matka, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny S., dieťa rodičov: matky B. X., nar. X.X.XXXX, trvale bytom S., T. XXXX/XX, XXX XX S. a otca Q. Q., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. R., X. XXX, XXXXXX K. R., právne zastúpeného JUDr. Tiborom Bašistom, advokátom so sídlom v Poprade, Štefánikova 58, v konaní začatom na návrh matky o zvýšenie výživného na maloletého M., o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Poprad č. k. 10P/57/2023 - 39 zo dňa 15. júna 2023 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Poprad č. k. 10P/57/2023 - 71 zo dňa 25. januára 2024, takto

rozhodol:

I. Zrušuje rozsudok v spojení s opravným uznesením a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie v predmetnej veci konal o podanom návrhu matky zo dňa 06.04.2023, ktorá žiadala, aby súd zvýšil výživné zo strany otca zo sumy 60 eur na 200 eur mesačne, nakoľko od určenia výživného sa podstatne zmenili pomery na strane maloletého dieťaťa. Maloletý M. začal od septembra 2022 navštevovať Špeciálnu materskú školu v S. kvôli B., ktoré ochorenie si vyžaduje jeho špeciálnu starostlivosť, pričom má poruchu správania a poruchu reči. Matka s ním navštevuje pedopsychiatra, pedopsychologičku a logopedičku. S nástupom do škôlky sa zvýšili náklady na maloletého na oblečenie, obuv, ako aj na úhradu zariadenia. Matka nakoľko je M. v zariadení iba dopoludnia nemôže pracovať a poberá predĺžený rodičovský príspevok vo výške 301 eur a prídavky na dieťa 60 eur. Zároveň argumentovala tým, že v škôlke hradí poplatok vo výške 30 eur a za stravu 40 eur. Matka býva s dieťaťom v dvojizbovom byte, ktorý má v nájme a platí 520 eur mesačne. S úhradami jej pomáhajú rodičia.

2. Súd vo veci o uvedenom návrhu rozhodol rozsudkom pod č. k. 10P/57/2023 - 39 zo dňa 15. júna 2023. Krajský súd v Prešove pod č. k. 15CoP/60/2023 - 64 zo dňa 10. októbra 2023 vec vrátil súdu prvej inštancie ako predčasne predloženú, nakoľko boli v pôvodnom rozsudku vady, ktoré bolo potrebné, aby súd prvej inštancie odstránil, čo sa týka neúplnosti výrokovej časti písomného vyhotovenia napadnutého rozsudku. Odvolací súd upriamil takisto pozornosť prvej inštancie na chýbajúce uvedenie procesného zástupcu maloletého dieťaťa, a to kolízneho opatrovníka v záhlaví písomného vyhotovenia rozsudku. Po vypracovaní opravného uznesenia Okresným súdom Poprad pod č. k. 10P/57/2023 - 71 zo dňa 25. januára 2024 bol spis opätovne predložený Krajskému súdu v Prešove.

3. Proti rozhodnutiu okresného súdu čo sa týka výšky výživného podal odvolanie otec maloletého, ktorý v tomto odvolaní poukázal na to, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, poukázal zároveň v odvolaní na to, že bol účastníkom dopravnej autonehody, do 31.11.2022 bol práceneschopný a jeho príjem bol v minulosti s brigád, ktoré vykonával na družstve v K. R., avšak v súčasnosti z dôvodu zdravotných problémov je 05.05.2023 opäť práceneschopný. Kvôli neschopnosti platiť výživné je proti

nemu vedené trestné stíhanie pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona. Argumentoval tým, že v žiadnom prípade nemôže platiť výživné vo výške 200 eur, pretože nemá takýto príjem. Z uvedených dôvodov nie je v jeho možnostiach v súčasnosti platiť vyššie výživné ako 130 eur na maloletého M.. Navrhol zrušiť rozsudok prvej inštancie a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alternatívne rozhodnúť zaviazat' ho ako otca prispievať na výživu maloletého M. sumou 130 eur od 01.04.2023.

4. Z obsahu súdneho spisu ďalej vyplýva, že k predmetnému odvolaniu sa vyjadrila matka podaním doručeným okresnému súdu 18.08.2023, ktorá v tomto uvádza, že napriek ťažkej situácii a poberaniu príspevku vo výške 304 eur si našla prácu na čiastočný úväzok s mesačným príjmom v priemere asi 150 eur a dala do pozornosti skutočnosť, že otec žije ľahkovážnym spôsobom života. Od jeho príbuzných má informácie, že chodí pracovať do C., prezentuje sa na sociálnych sieťach ako človek žijúci nadštandardne. Autonehodu, na ktorú poukázal, spôsobil pod vplyvom alkoholu a drog. Otcovi nezáleží podľa matky maloletého na dieťati, nezaujíma sa o neho, preto navrhla odvolanie zamietnuť a rozsudok potvrdiť.

5. K odvolaniu otca sa vyjadril kolízny opatrovník podaním zo dňa 18.08.202, pričom poukázal na to, že prvoinštančný súd vykonal vo veci obširne dokazovanie, z ktorého vyplynulo, že zmena vyživovacej povinnosti zo strany otca jej v prospech maloletého dieťaťa. Otec opakovane prevzal predvolanie na pojednávanie na okresný súd a nijakým spôsobom neospravedlnil, nedostavil sa na pojednávanie. Kolízny opatrovník sleduje záujem maloletého dieťaťa a s poukazom na uvedené skutočnosti navrhol zamietnuť odvolanie otca a rozsudok v celom rozsahu potvrdiť.

6. Krajský súd v Prešove ako súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 2 ods. 1 a § 3 ods. 5 písm. c) CMP, preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 nasledujúci CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, pričom dospel k záveru, že napadnutý rozsudok v spojení s opravným uznesením súdu prvej inštancie je potrebné zrušiť konštatujúc, že v postupe súdu prvej inštancie zistil také vady týkajúce sa procesných podmienok, na ktoré je z úradnej povinnosti povinný prihliadať s poukazom na § 2 ods. 1 CMP a § 380 ods. 2 CSP.

7. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa § 120 CMP súd rozhoduje vo veciach starostlivosti súdu o maloletých rozsudkom, ktorý okrem všeobecných náležitostí obsahuje aj poučenie o spôsoboch výkonu rozhodnutia.

9. Mimosporové konanie je založené na princípe oficiality, ako aj na princípe materiálnej pravdy, pričom konanie vyžaduje od súdu úplné zistenie skutočného stavu veci asi, preto sú z aplikácie v mimosporovom konaní vylúčené skrátenej forme konania a skrátenej rozhodnutia charakteristické len pre sporové konanie.

10. Náležitosťami rozhodnutia v jeho písomnom vyhotovení potom v zmysle zákonnej úpravy sú, okrem ďalších, čo sa veci týka výrok, odôvodnenie, poučenie o lehote na podanie odvolania, poučenie o tom, na ktorý súd sa odvolanie podáva a o náležitostiach odvolania, poučenie o spôsoboch jeho výkonu a deň a miesto vyhlásenia. V odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ návrhom domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, resp. či súd začal konanie bez návrhu, aký bol postoj a vyjadrenie druhého, resp. ostatných účastníkov. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy, a teda ako zistil skutočný stav veci a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozsudku obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu. (Ďalej napr. komentár k § 220 ods.2 CSP Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2022, 1752 s.).

11. Pokiaľ všeobecný súd dospeje k rozhodnutiu bez toho, aby sa vo svojom rozhodnutí vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami tvoriacimi základ pre toto rozhodnutie, treba rozhodnutie všeobecného súdu považovať za arbitrárne, teda za rozporné s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a s čl. 6 ods. 1

Dohovoru (I.ÚS 265/05 zo dňa 14.9.2006 a IV.ÚS 14/07 zo dňa 17.5.2007). Vydaním nepreskúmateľného rozhodnutia sa účastníkovi konania odníma možnosť v odvolacom konaní riadne brániť svoje práva a oprávnené záujmy, nakoľko je problematické zaujímať stanoviská k nezrozumiteľnému alebo nedostatočne zdôvodnenému rozhodnutiu.

12. Povinnosťou súdu v mimosporovom konaní je zistiť správne skutočný stav veci a k tomu vykonať všetky dôkazy. Vychádzajúc z obsahu spisu, dal odvolací súd za pravdu odvolateľke, že došlo k nesprávnemu vyhodnoteniu procesnej situácie súdom prvého stupňa a tak nesprávnym skutkovým zisteniam. Rozhodnutie súdu sa týmto stalo nepreskúmateľné, až arbitrárne i s poukazom na ďalej uvedené.

13. Rozsudok vydal príslušný súd prvej inštancie bez odôvodnenia a vysporiadania sa tej skutočnosti, na základe ktorej vychádzal pri stanovení zvýšenia výživného z príjmu otca, ktorý v súčasnej dobe pracuje brigádnicky. Ako bolo preukázané otec poberal 300 až 450 eur na základe rôznych brigád, pričom nepoberal dávky v hmotnej núdzi a ani iné sociálne dávky. Súd vychádzal zo skutočností na trhu práce a voľných miest v oblasti stavebníctva, pričom poukázal na portál Profesia - stavebný robotník v okolí C. s priemerným príjmom 1200 eur. Zároveň poukázal na § 75 ods. 1, 2 Zákona o rodine a na návrh matky reagoval súd prvej inštancie tak, že zvýšil výživné a zo 60 eur na 200 eur.

14. Odvolací súd poukazuje na to, že rozsudok bol vydaný Okresným súdom bez odôvodnenia v zmysle ustanovenia § 221 CSP len s uvedením, že boli splnené zákonné podmienky na zvýšenie výživného, pričom ako už odvolací súd poukázal, vychádzal iba zo skutočnosti, že maloletý M. nastúpil 01.09.2022 do materskej škôlky a matka platí poplatky súvisiace so škôlkou 30 eur za škôlku a 40 eur za stravu. Z hľadiska potrieb dieťaťa mal súd prvej inštancie preukázané, že zdravotný stav dieťaťa s diagnostikovaným syndrómom ADHD si vyžaduje zvýšené výdavky na osobnú starostlivosť, ako aj návštevu špecializovaných ambulancií. V celom rozsahu vychádzal z tvrdení matky, pričom mal preukázaný jej príjem, ktorý je obmedzený a pozostáva iba z dávky v hmotnej núdzi. U otca mal preukázané, že tento neukončil strednú školu z dôvodov na jeho strane, pričom nemal žiadny príjem a dosahuje príjmy z brigád v rozpätí od 300 do 400 eur. Prítom súd pri hodnotení možností a schopnosti otca ako povinnej osoby nemohol vychádzať iba zo stavu, ktorý je v spise. Lustráciou v registri Sociálnej poisťovni zistil, že otec maloletého nepoberá dôchodkové ani nemocenské poistenie, ani dávku v nezamestnanosti, nebolo zistené ani vlastníctvo motorového vozidla, ani zostatky na účtoch v bankách. Pri hodnotení možností a schopností otca nevychádzal iba zo stavu, či osoba, ktorá je povinná platiť výživné reálne dosahuje nejaký príjem, ale s poukazom na možnosti a schopnosti otca zamestnať sa v oblasti vykonávania stavebných prác zistil v oblasti stavebníctva, že sa môže otec zamestnať na portáli Profesia.sk ponúkané práce stavebného robotníka v okolí C. s nástupnou mzdou 1 200 eur mesačne. Uvedené skutočnosti, z ktorých súd prvej inštancie vychádzal sú podľa odvolacieho súdu nedostatočné na preukázanie príjmu povinnej osoby z platenia výživného, a preto odvolací súd rozhodnutie v zmysle ustanovenia § 380 CSP zrušil a v spojení s opravným uznesením vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

15. Odvolací súd považuje zisťovanie príjmu otca povinného z platenia výživného prostredníctvom portálu Profesia.sk za nedostatočné v konaní o zvýšení výživného, nakoľko nemal súd prvej inštancie dostatočným spôsobom preukázané, aký príjem v čase rozhodovania súdu prvej inštancie otec ako povinný z platenia výživného vlastne dosahoval, resp. mohol dosahovať. Už odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia vyššie poukázal, akým spôsobom súd prvej inštancie porušil príslušné ustanovenia v odôvodnení samotného rozsudku a zisťovaní skutočného stavu veci.

16. S poukazom na skutočnosti, ktorými odvolací súd argumentoval vyššie a s ohľadom na zachovanie dvojinstančnosti súdneho konania, ako aj s poukazom na materiálne naplnenie práva účastníkov konania na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie, odvolací súd napadnutý rozsudok v spojení s opravným uznesením podľa § 9 ods. 1 písm. a), b), c) CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

17. Povinnosťou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní, v ktorom je viazaný vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu s poukazom na ustanovenie § 391 ods. 2 CSP bude opätovne prejednať návrh matky na zvýšenie výživného na maloletého M. s poukazom na námietky vznesené v konaní zo strany otca maloletého M. a dostatočným spôsobom zistiť skutkový stav ohľadom príjmov na strane

otca ako povinného z platenia výživného s dôrazom na tú skutočnosť, že nielen na trhu práce a voľných miest v okolí C. je potrebné, aby súd zisťoval, aký mesačný príjem môže dosahovať pracovník alebo zamestnanec v oblasti stavebníctva na trhu práce a voľných miest, ale aj v okolí trvalého bydliska povinného z platenia výživného. Skutkové závery súdu musia v novom konaní vyplývať z vykonaných dôkazov, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP vo všetkých jeho záveroch odôvodniť. Pritom úlohou súdu prvej inštancie bude vo vzťahu k predmetu konania, teda zvýšeniu výživného náležite sa zaoberať a preskúmať podmienky v zmysle zákonných ustanovení Zákona o rodine, ako aj Civilného mimosporového poriadku. V novom rozhodnutí rozhodne prvoinštančný súd aj o náhrade trov konania.

18. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 veta druhá CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Podľa § 376 ods. 1 CMP v spojení s § 370 ods. 1 CMP ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).